

Muistilista lisämunuaisen vajaatoimintaa sairastavalle lääkärin kanssa keskusteluihin:

Mikä on sinulle sopiva lisäkortisoniannos silloin kun on henkistä tai fyysistä rasitusta? Missä tilanteissa tarvitsee lisäkortisonia ottaa? Olisiko stressaaviin tilanteisiin hyvä valmistautua jo ennakkoon, ottamalla lisäkortisonia edellisenäkin päivänä?

Kortisonin tarvetta lisää: kuuma ilma, hikoilu, liikunta ja muu fyysinen rasitus, stressi, jännitys (myös ns. positiivinen esim. vuoristorata/benji-hyppy), hermostuminen, traumat/kriisit/stressireaktiot, infektiot ja sairaudet (vatsatauti/oksentaminen erityisesti), valvominen, vammat, toimenpiteet (leikkaus, tähystystutkimus, punktio, varjoainekuvaus, hammasoperaatiot), verensokerin vaihtelut, päänsärky. Pääsääntöisesti kaikki mikä nostaa adrenaliinia, vaatii myös kortisonia.

Hammaslääkäreiden yleisimmin käyttämät puudutteet sisältävät usein adrenaliinia tai α -metyylinoradrenaliinia, joka joillekin potilaille voi aiheuttaa huonoa oloa. Muista siis neuvotella sairaudestasi ja lääkityksistäsi myös hammaslääkärin kanssa ennen hampaille tehtäviä toimenpiteitä.

Miten lisäkortisonin ottaminen on huomioitu reseptissä?

Hydrocortisonia käyttävällä lisäkortisoniannoksen tarve tulee huomioida reseptissä. Tarvittaessa otettavan lisäkortisoniannoksen suurus tulee näkyä reseptissä (esim. tupla-annos tarvittaessa), jotta saat tarvittaessa apteekista lisää lääkettä. Vaihtoehtoisesti lisä-annoksia varten voi olla oma erillinen reseptinsä.

Solu-Corterf

Hydrocortisonia käyttävän tulisi saada resepti Solu-Cortefia 100mg ja opetus sen pistämiseen sekä selkeä ohje koska se pistetään (oksentaminen/ripulointi) ja milloin pitää hakeutua sairaalaan.

Kortisolivajeen hätäohje-kortti

Olethan saanut Endokrinologiyhdistyksen tekemän kortisolivajeen hätäohjeen? Jos et, pyydä sitä hoitavasta yksiköstäsi.

Vatsan suojaaminen kortisonin kanssa?

Jotkut käyttävät vatsansuojäläkettä jatkuvasti, jotkut vain kortisonin noston yhteydessä ja jotkut eivät lainkaan.

Uniongelmat?

Miten kortisonin iltapäiväannos kannattaa ajoittaa, ettei se vaikuta nukahtamiseen? Pystytkö tekemään vuorotyötä tämän sairauden kanssa (yötyövapautus)?

Olisiko luustontiheyttä syytä seurata?

Kortisonilla voi olla haitallinen vaikutus luustoon, joten säännölliset luustontiheysmittaukset voivat olla tarpeellisia.